

Abonamentul:

Pe un an . . . 60 Lei
 Pe jumătate de an 30 Lei
 Pentru Români din
 Iugoslăvia . . . 100 Lei
 Pentru Români din
 America . . . 2 Dol.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

Apare:
 în fiecare Sîmbătă.

Inserate după învoială.

Manuscrise nu se
 înapoiază.

De Anul nou.

La schimbarea anului, îmi vine să repet ce-am mai spus în coloanele „Progresului” înainte de război: Romani din vechime se închinau la zeul Ianus, care, cum se știe, hotăra soarta omenirii. El era cu două fețe, una tină, căutînd înainte, și una bătrînă, căutînd îndărăt. Această simbolizare te face să cauți și la trecut și la viitor.

Trecutul ne povățuește a ne feri de primejdii. Viitorul ne ademenește către o viață mai bună. Ajuns în pragul anului nou, tot-natul aruncă o privire asupra trecutului, asupra întîmplărilor care i-au înrîurit viața, oprindu-se cu gîndul la momentele care i-au pricinuit bucurii sau întristări.

Și pănăce singuraticul se așează pe sine însuși în centrul contemplațiilor, ziaristul e dator a se extinde și asupra întîmplărilor care privesc mulțimea. Ori, întîmplările cunoscută ne arată, că mulțumirea vieții patriarhale de adinioară a dispărut dintre oameni, iar simplitatea cetățeanului onest e luată în bătae de joc. Bogăția și sărăcia stau îmbonțate una față de alta. Noțiunea de sărac și bogat nici nu se mai poate defini. În desfășurarea luxului se întrece săracul cu bogatul. Eată pricina care roade la fericirea vieții familiare. Chiar și religia, ca bază a fericirii sociale, își perde mereu

din divinitate, din atocuprinzătoarea iubire de oameni.

Oameni se urăsc, se persecută uni pe alți, și pe față și în ascuns. Impotrivirea dintre oameni, după clasă, religie, naționalitate, pe alocuri chiar și după vîrstă, duce fatal la învrăjbirea ucigătoare.

Și dacă înainte de izbucnirea războiului mondial, la 1913, scriam în „Progresul”: „De pe orizontul lumii întregi încă nu s'au putut împrăștia nouri grei, cari amenință pămîntul cu potop de singe!” cine știe cînd se vor împrăștia și în viitor, făcînd loc cerului albastru, răsărînd lumii soarele păcii? Nouri grei amenință și societatea noastră. Chiar și biruințele din vremea nouă sînt zguduite din temelii de felurite probleme sociale, politice, religioase.

Eată cu ce îngrijorări intrăm în anul 1923.

Și — ca să ajungem sub scutul păcii fericitoare, dorită de Dumnezeu, și de oameni lui Dumnezeu, să o mai slăbim cu *invidia națională*, atît de păgubitoare, ca astfel anul cel nou să ne găsiască primeniți în haina nevinovăției!

Cu acest gînd senin, cești cari am ridicat din nou steagul culturii, în aceste părți, strigăm celor cari ne vād cu ochi buni și ne sprijinesc în străduința de a ajuta din cît putem pe toți Români cari aleargă după ceva mai bun: *Anul nou cu bine!*

La reparația „Progresului”

de Ilie Victorian Cucu

Domnule Director,

Mi-s'a umplut inima de bucurie, auzînd că „Progresul” nostru iarăși reape, după cîțiva ani de tăcere, și această bucurie îmi este cuatit mai mare, dat fiind faptul că o să apară, ca și în trecut, tot sub conducerea Dv.

Dar la acest loc nu voesc a scrie numai despre apariția din nou a unui organ românesc de publicitate, ca fapt, ci despre importanța acestui ziar.

Noi Români bănățeni din valea Carașului, părăsiți și uitați de Dzeu și de toate guvernele, în acest colț de țară, îngust și ciuntit, am ajuns a fi ca și a cincia roată la car în organismul neamului nostru românesc. Un colț de țară mai frumos decît al nostru nu a fost înainte de război; țărani mai conștienți, naționalicește și culturalicește, decît cei din Valea Carașului, nu erau; concerte-teatre, emulațiuni chorale, erau an de an, și ele făceau ca vestita noastră Oravița, să sune și răsune de cîntec și vuet românesc. Erau adevărate sărbători petrecerile corurilor noastre țărănești, popor și inteligență erau una, deosebire nu se făcea între surtuc și cămașa bine călcată a țărănilor noștri. Și azi?... vai Doamne, totul s'a schimbat! Cît a fost de frumos odată pela noi, și azi cît de trist și posomorit e totul! Și cauza neajunsurilor de totfelul sîntem noi și iarăși noi.

atunci își ajunsesse apogeul această nobilă familie.

Andrei II. a fost căsătorit cu *Laura Cernovici**). *Antoni* a luat pe baronesa *Iosefina Brudern*, iar *Gheorghe* pe *Elena de Somogi*. — *Petru* n'a fost însurat, și în vara anului 1858 a fost asasinat, în mod perfid — ziua la amiază — în Budapesta.

D-nul avocat și filantrop român, *Emanoil Ungureanu*, fost președinte al comisiunii alumnistilor, în Timișoara, mi-a comunicat acum decurînd, că „*Petru Mocioni* a lăsat averea sa celorlalți 3 frați, punînd condiția, ca familia să dea 3000 fl. în tot anul, pentru ca să sporiască inteligența românească. Stipendiile Mocioneștilor — zice d-sa — au mers pînă la 1874, cînd au început cele din fundațiunea *Gojdu*”. — Mulți am mai beneficiat, însă, și după această dată.

Autorul susnumitului memoriu dela Academia română arată că la 1857, el (*Vicențiu Babeș*) a fost chemat la Foeni de către *Andrei*, de au regulat împreună subvențiunile ce-și propuseseră a da literaturii române și tinerilor români lipsiți de mijloace, pentru a se cultiva în științe și în arte.

(Finea va urma)

*) Un *Cernovici* a adus din Serbia veche în Ungaria, la 1691 patruzeci de mii (40,000) de familii sîrbești. La 1766-1780 s'au adus alte colonii: nemțești, bulgărești, sîrbești, șlovăcești, croate, etc.

FOILETON.

Ștendiile și ștendiști familiei Mocioni

de Dr. Gheorghe Crăinicianu.

Răposatul fruntaș politic, *Vicențiu Babeș*, în „*Albina*” și în „*Notițe biografice a vieții și activității decedatului Andrei Mocioni*”. Buc. 1883 *Ediția Academiei române*, arată activitatea și influința nobilei familii Mocioni pe teren cultural și bisericesc pentru noi Români, și mai ales pentru cei din părțile bănățene.

Subsemnatul, pela mijlocul studiilor mele liceale, ajunsesem la grea cumpănă, încît îmi ziceam: chiar și pănă aci, familia mea a făcut prea marî sacrificii pentru mine, decî va trebui să pun în cuî tașca cu cărți, și să mă infund în vr'o cancelarie din Oravița. Destinul însă mi-a fost favorabil, căci printr'un coleg ștendist mocionesc, am fost și eu îndreptat către salvatorul situațiunei mele grele în ceiace privia continuarea studiilor, către generosul membru al familiei Mocioni, anume *Gheorghe Mocioni**).

*) O coincidență interesantă: Ungaria în situația ei cea mai grea a avut și are de primministru pe nepoți de gineri ai binefăcătorului meu, Gh. Mocioni, și anume: conți *Teleki* și *Betten*. Prin asociație de idei ne gîndim și la *Corvini*.

Acum cînd trăim în împrejurări mult schimbate, am simțit în mine o rîvnă de a recapitula acea epocă, înșirînd totodată și numele ștendistilor pe cari le-am cules din unele liste, ce se află în păstrarea d-nului avocat *Titu Babeș*, cum și din memorie. Azi cei de dincoaci de Carpați nu mai sîntem despărțiți, ca printr'un zid chinezesc, de cei de dincolo; astfel cred că e la locul său să le arătăm și fraților noștri mai apriați și fără sfială unele faze din traiul nostru. Prin aceasta cred că, drept compensație, vor mai amuți și gurile rele, cari găsesc și cuvinte de ocară la citeun urmaș de-ai foștilor noștri binefăcători.

Familia „*Mucioni*” din Macedonia, anume din *Moscopole*, a venit în Banat pela finea secolului al XVII. forțată de persecuțiunile ce îndurau creștini de sub domnia Turcilor. La 1780 *Andrei*, cel mai mare dintre frați, a cerut și primit dela împăratul *Iosif II.* domeniul *Foeni*, ca donație pentru recunoașterea meritelor și sacrificiilor familiei sale (în luptele contra Turcilor). — Dintre cei 4 fii ai lui *Andrei*, 3 au murit fără succesori, pecînd *Ioan* (1780-1854), căsătorit la 1804 cu albaneza *Iuliana Panaiot* (1787-1858), a lăsat după sine, din 18 copii ce avuse, afară de *Ecatarina* (mama lui *Alexandru* și *Eugeniu*) pe frați *Petru*, *Andrei*, *Antoni* și *Gheorghe* (*Lucian* a decedat printr'un accident în etate de 26 de ani). Vezi *Enciclopedia rom.* Mi-se pare că pe

Avem o țară mare, bogată și frumoasă, cum rar se găsește în Europa, avem de toate în belșug: Una ne lipsește... frățietatea.

Dece se urăște Român cu Român, dece se urăște, un gr. cat. cu un gr. ort? vina o purtăm noi toți, toți la un loc. Și eată dece.

Războiul mondial, care a adus înavea atîta pacoste pe capul omenirei, între altele a adus și molima urei, iar ura se sprijină pe viclenie, pe înșelăciune, pe lipsa de caracter, pe nerespectarea cuvîntului dat, pe birfeală, pe lingușire, pe minciună, și toate la un loc ne dau necuviința, sau lipsa celor mai elementare principii ale fraternității. Să luăm de sus înjos, dela miniștri nepedepsiți de opinia publică; alți îi imitează. Ni-s'a dus vestea peste hotare, că la noi se tunde, se fură, se delapidază, fără a se da sancțiuni, sau dacă se dau, sînt prea moderate, sau în cazul cel mai rău, se mușamalizează. Iar poporul vede, ascultă, citește și înțelege totul. Uni imitează pe cei mari, și cari sînt mai norocoși scapă; alți, și în categoria acestora cad cei mici, sînt prinși și aspru pedepsiți, ca pildă pentru alți vinovați. Dar întorcînd foaea, dacă ar fi în primul rînd cei mari pedepsiți, atunci da, aceasta ar servi de pildă și celor mai puțin puternici și celor mici, și atunci nu am avea de înregistrat apăsarea pe care și în străinătate o suportă beata noastră țară. Ea însă nu-i vinovată, cum nu-i vinovată nici pentru faptul că uni dintre cetățeni ei, azi culcați ca oameni săraci, mine se pomenesc milionari, cum n'au visat să ajungă nici moși-strămoși lor. Iar dacă-i ia la întrebare: cum și'n ce fel au ajuns la asemenea bogății, îi răspund pe un ton grav, încît trebuie — să-i lași în pace. Și vina la aceasta cine o poartă? Tot noi! Tot asemenea și faptul că oameni fără sentimente românești și azi sînt satrapi satelor noastre, tot ei taie și spînzură, până cînd de ne-am fi făcut datoria, sau de ne-am face-o barem de azi înainte, n'ar fi așa. Mulți dintre oameni cari și-au făcut datoria în timpurile grele din trecut, sînt dați la o parte, ca să facă loc altora, dintre cari mulți n'au avut nimic cu acest neam necăjit.

Vedem bărbați politici, și chiar conducători noștri, cum se urăsc, cum se bîrfesc, iar prin aceasta se înveninează și masa mare a poporului, care instinctiv le urmează. Și dece aceasta cînd ar putea fi la noi liniște, muncă și iarăși muncă cinstită pe toate terele. Avem doar atîtea de făcut. Abia avem învățători în școli, cari să dea creștere generațiilor viitoare, ca să nu mai fim o țară de analfabeți. Uni dintre cărturari au lplecat după alte afaceri, lăsînd chemarea lor în grija Domnului. Meseria și comerțul sînt în mîni străine, iar ce-a mai rămas, puțina noastră inteligență, s'a apucat de politică. Toți fac politică, și nu politică după principii, ci după cum i-s'a pus în perspectivă vre-un os de ros din partea șefilor politici.

După toate acestea, fără cultură adevărată, neamul se dă de ripă. Biruri prea mari nu avem, cel puțin cele de stat pentru țărani sînt suportabile. Economia de vite este lăsată în grija soartei, iară credit astăzi nu-i. Valuta noastră e mai rea decît „leva“ bulgărească, a unei țări învinse, și fără bogățiile pe cari le avem noi în țară. Comerțul și industria stagnează, iar viața e dince-ince tot mai grea. Așa a fost și așa va fi totdeauna după războaie mari.

„Progresul“ nostru are menirea să contribuie din cît poate la asanarea multor neajunsuri ale ținutului nostru, îndemnînd poporul nostru, bun și deștept, la muncă, la unire, la solidaritate, la înțelegere, la fraternitate, făcînd să înceteze dujmăniile dintre frați, să dispară antagonismul dintre intelectuali, aceasta fiind adevărata politică românească.

Dragostea de muncă se poate promova prin îndemnuri și sfaturi bune, prin înființarea cooperativelor de consum și producție, ca astfel țăranul nostru să-și poată procura articole de prima necesitate direct dela fabrică sau dela marele comersant, puțindu-și în același timp valoriza produsele sale.

La unire se mai poate ajunge prin conferințe și întruniri, în cari să se arate dragostea de neam a altor popoare și rezultatele uimitoare la cari se ajunge prin această dragoste. Fraternitatea și solidaritatea se mai întărește prin cîntece în coruri, și prin instituția așa ziselor case naționale, prin predicți ținute de preoți, îndemnînd la iubirea de aproape și la stimă față de oameni mari și integri-ai neamului, la credință și dragoste nețărmurită față de Dzeu și față de țară.

Prin pilduri și exemple vii „Progresul“ va încuraja pe cei buni și va opri în calea lor pe cei răi, arătînd veremele care roade fără milă la rădăcina acestui neam, care în urma suferințelor multe și mari din trecut merită o altă soartă mai bună. „Progresul“ să fie făclia românismului din acest ținut doritor de lumină și progres, doritor de bunăstare și înflorire; avînd să biciuiască relele din societate, să înfierceze pe toți parveniți, pe toți trădători de neam și pe toți aceia cari păcătuiesc în contra intereselor acestui neam. Să facă un aspru richisitor tuturor acelora cari blasonați, numai pe titluri obținute, fără vre-un merit pentru popor, s'au ridicat prea sus și se cocotesc fără de niciun rost în ciuda împrejurarilor de azi, plecate spre democratism. „Progresul“ să fie adevăratul ziar democrat în înțelesul cel mai adevărat al cuvîntului, căci numai bazat pe principii democratice va putea să-și ajungă scopul propus, să fie solia dreptății și a legalității.

Muncă cinstită, răsplată cinstită, iar purvenitismul și nepotismul, să fie sbicuit. Aceasta să fie lozinca „Progresului“ căruia îi doresc spor și viață lungă.

Cluj, la 11 Dec. 1922.

Adunarea generală a comunității de avere din Caransebeș.

Joi, 4. Ianuar. c. s'a ținut, în sala primăriei din Caransebeș, adunarea gen. a Comunității de avere.

Reproducem textual decursul acestei adunări din „Foaea Diecezană“:

„Dupăce d-nul Aurel Moacă, v. președ nte, deschide adunarea printr'un discurs frumos și mult cuprinzător, s'a citit raportul comitetului, la care au luat cuvîntul dd. S. Simu, I. Conciatu, pâr. Popovicî (Pătaș), pâr. P. Magdescu (Jupatnic), prof. univ. Tr. Lalescu și d-nul I. Orzescu. Raportul se ia la cunoștință. Comisarul guvernial Dr. Petru Corneanu, prefectul județului, face declarațiunea, în mod oficial, că guvernul va păstra neștirbită autonomia Comunității de avere. A urmat verificarea mandatelor, în care scop s'a ales o comisiune de șase. Au fost verificate toate mandatele, afară de cele din Buchin, Goleț, Petroșnița, Sadova-veche, Crușoveț și Rusca, cari au fost anulate, ca fiind defectuoase. Verificarea mandatelor din Caransebeș a rămas în suspens până va decide ministrul

în cauză. D-nul Dr. Cornel Corneanu, ales în Valeamare, cum și reprezentantul din Canicea, au renunțat la mandat. Inainte de a se trece la alegerea de președinte, s'a adus hotărîrea importantă, ca viitorul președinte să nu fie nici deputat sau senator, nici profesor sau avocat în același timp, ci postul de președinte să-i fie unica ocupație, să locuiască permanent în Caransebeș și să-și țină regulat orele de oficiu. Urmînd să se facă alegerea președintelui și a comitetului, s'a ales o comisiune de candidare. Pânăce comisiunea era retrasă, prin sală s'a respîndit vestea, că generalul Domășneanu și-a dat învoirea să primiască postul de președinte. Această veste a fost primită cu mare bucurie, lumea din sală isbucnind în aclamațiuni și strigăte: „Trăiască generalul Domășneanu!“ cari păreau a fi generale. Trecînd mai mult de o oră, fără ca să vină comisiunea de candidare în sală, reprezentanți au hotărît să trimită o deputație ca să invite comisia și pe d-nul comisar guvernial a se prezenta pentru continuarea ședinței. Deodată apare președintele adunării, d-nul Aurel Moacă, și citește o declarație a comisarului guvernial, că — din cauză că sala n'a fost evacuată de public, în care sînt și elemente turbulente, cari tulbură ordinea și liniștea, dînsul nu mai poate asista la adunare. Pe baza aceasta președintele declară, că adunarea nu se poate continua în absența comisarului, ci se amîna pe altădată. La aceasta s'au repetat cu însuflețire și mai mare aclamațiuni: „Trăiască generalul Domășneanu!“ Generalul a rostit cîteva cuvinte de mulțumire, căutînd totodată să domoliască spiritele.“

Igienă.

Se poate prelungi viața?

Este oare posibil a lupta în contra invaziei țeseturilor conjunctive în organele noastre, de a-i modera activitatea, de a o zăbovi cel puțin, dacă nu a o și nimici? Putem noi mări rezistența țeseturilor noastre nobile în contra răpirei continue, de a le veni întru ajutor în această luptă ce se desfășoară pentru păstrarea tinereții și energiei noastre, a echilibrului și armoniei tuturor funcțiunilor organelor noastre?

La întrebările acestea ne este îngăduit a da astăzi un răspuns afirmativ. O descoperire cutotul recentă a pătruns misterul ce acum douăzeci de ani învăluia încă munca intimă a fiecărui organ al nostru. Incepe a se cunoaște în fiecare zi mai aprofundat rolul ciudat și minunat al unor glande, cari se află în corpul nostru și a căror utilitate pîn'acum a fost o enigmă.

De ex. subt gîtul nostru există o glandă numită „thyroidea“. S'a remarcat, că dacă un copil este lipsit de această glandă, nu se dezvoltă, este pipernicit, idiot. Alături de această glandă eată încă alte patru glande mici, numite „parathyroide“. Acestea dacă lipsesc, sau se face o tăietură în ele, mușchi se contractează imediat și în cîteva zile survine moartea. Deasupra rinichilor sînt fixate două glande, numite „suprarenale“. Din clipa în care ele ar fi să dispară, inima slăbește, ear slăbiciunea crește și moartea survine cam după 30 de ceasuri. Subt creier, la nivel cu cerul gurei, există și acolo o glandă cit o alună, „glandă pituitară“, dacă despărțitura anterioară ar fi hipertrofiată, fiț siguri că individul ar fi un uriaș, dacă dincontră va fi redusă, talia omului va fi mică, mîinile și picioarele mărunte. Astfel s'ar mai putea cita încă multe alte glande, implinind în corpul nostru un rol nu mai puțin important.

Din aceste fapte curioase se poate trage concluzia, că fiecare din aceste glande secretează un lichid, absolut indispensabil pentru funcționarea unui oarecare organ. Dacă inima noastră poate bate în decursul întregii vieți, pentru a face sîngele să circule în vine, asta înseamnă că acest motor primește neîntrerupt dela glandele suprarenale lichidul care înleznește bătăile ei și contractările arterelor. Dacă celulele noastre nervoase pot lucra activ, asta-i fiindcă lichidul secretat din glandele „parathyroide“ vine fără încetare să regularizeze activitatea lor, să proporționeze eforturile lor conform trebuințelor ș. a. m. d.

Mai demult se făceau injecții cu „extracte“ ale diferitelor glande cu secrețiune internă, provenind dela cal, vițel, cine, etc. ceiace se numia

„opoterapie“. Astăzi se face mai bine: se ia dela animalul ales însăși glanda, și pe cale chirurgicală se grefează (altoiește) la copilul sau bărbatul pe care dorim a-l îngriji. Și se poate afirma că o cură astfel realizată este într'adevăr miraculoasă.

Dar să revenim la subiect. Printr'o greșare de asemenea natură trebuie să se ajungă până acolo ca să se poată împiedeca organele de a fi cotropite de celulele conjunctive, de a menține intactă energia vitală, cu un cuvânt de a lupta în contra bătrâneții și morții prea timpurie.

Cercetările întreprinse în acest scop, cu ajutorul anumitor glande, firește, abia acum încep, și desigur vor cere mult timp, însă rezultatele, deja obținute, nu se pot tăgădui, ba este chiar îngăduit a spune că dau cele mai mari speranțe.

Așa își sfârșește vestitul doctor Voronoff păreri publicate în „Lectures pour tons“. Un alt medic francez, doctorul *Legrand*, a răspuns mai demult într'un volum de 307 pagini, publicat în editura Flammarion, arătând, că lungimea vieții atîrnă de moștenire și se întilnește în toate clasele sociale, fiind viața mai lungă decît în veacurile trecute.

Imi aduc aminte cum cetisem odată că vestitul *Edison* și-a pus de gînd să trăiască 150 ani, spunîndu-și astfel secretul:

Forța mea vine dela felul meu de viață, care este lipsită de viciuri. Necesare sînt numai 3 lucruri: nutremit sănătos, somn bun, vestiminte bine potrivite corpului. Lucrez dela vîrsta de 12 ani și sper a continua astfel până la 150 ani. Paradisul mi-l-am format aici pe pămînt, nemaî așteptînd altul. Eată un sfat bun pentru oricine, la care, de încheiere, mai adaug și secretul de tinerețe al celebrei tragediane *Sarah Bernhardt*, care, la o vîrstă foarte înaintată, interpreta roluri de fete tinere, cu o vioiciune, care uimia lumea: Principalul este să-ți menții tinerețea și vioiciunea spiritului, ceia ce se întimplă prin munca intelectuală, care la nicio vîrstă să nu fie întreruptă! Să nu mîncîci niciodată decît numai mîncări bine pregătite. Dacă ai avut necazuri, sau decepții, a doua zi să nu mai gîndești deloc la ele. Munca să te înveseliască. Dacă ești obosit, intrerupe munca!

Cyrano.

Felurimî.

Avioanele fără motor.

Este uimitor progresul ce l-a făcut aviația de vr'o zece ani încoacî, prin rolul preponderant ce l-a avut în decursul războiului și avîntul ce l-a luat de cîțiva ani societățile de navigație aeriană, chemate a aduce mari servicii, mai ales în regiunile lipsite de alte mijloace de comunicație, cum sînt coloniile. Toată lumea este convinsă de folosul și viitorul aviației. O ramură a ei, puțin cunoscută, și de origine mai recentă, este zborul cu avionul fără motor. Un lucru pe care la prima reflexie nu-ți vine să-l crezi, însă recordele atinse de doi ani încoacî dovedesc progresele realizate în această direcție.

În ce constă zborul fără motor? Toată lumea știe că paserile mari zburătoare reușesc a se menține în aer mai multe cîsurî dearîndul, fără a da deloc din aripî, și asta numai fiindcă se folosesc de curențele ascendente ale aerului.

După tratatul de pace, care interzicea Germanilor construcția avioanelor în seriî, și, sub anumite condiții, și motoarele de aviație, ei (Germani) au studiat în special această chestiune. Cu avioane ușoare, construite special în valea Rhônului, unde curențele ascendente sînt deosebit de favorabile, Germani au ajuns la rezultate remarcabile și unul dintre piloți lor, *Hentzen*, a reușit a se menține în aer 3 ore 10 minute. Aceste rezultate atraseră în Franța și Anglia atenția centrelor aeronautice și a forțelor publice. După felul Germaniei s'a organizat și în Franța un meeting, însă rezultatele n'au fost dintre cele mai strălucite. Se părea că Francezi, cari au fost pîn'acum cei dintîi în aviație, se lasă întrecuți de Germani. Din fericire, însă, n'a fost așa! La un concurs, organizat în Anglia, pilotul francez *Maneyrol* pilotînd bimonoplanul *Peyret*, se menținu în aer 3 ore 21 min. 7 sec. și desigur că se menținea și mai mult, dacă nu era nevoit să aterizeze din cauză că înotase.

Care poate fi viitorul și importanța zborului fără motor? În primul rînd acest zbor este o excelentă școală pentru piloți de avioane cu motor; împinge constructorii a perfecționa voalura avioanelor, și, poate, într'un viitor apropiat, va permite construcția avioanelor, unde puternicul motor de acum va fi înlocuit printr'un motor ușor, mai slab, care să fie folosit atunci cînd avionul nu se va servi de curențe favorabile.

Este ușor de înțeles că în aceia zi unul dintre principalele obstacole va fi învins, anume: o să cadă prețul de construcție al avioanelor, atît de urcat în timpul de față.

Prof. P. Herlemont.

Cronică.

Tuturor prietenilor, cititorilor, colaboratorilor și binevoitorilor noștri: multe felicitări de Anul-nou!

Prefectul județului, d-nul *Petru Corneanu*, a vizitat Joi orașul nostru, luînd parte la ședința direcțiunii băncii „Oravițana“ și la ședințele Eforiei școl. a liceului „General Drăgălina“, ca președinte.

Ne împlinim o plăcută datorie rectificînd, ce am fost scăpat din vedere în articolul din numărul trecut „Inalți oaspeți în Banat“, anume, că aranjamentul vinătoarei dela Bocșa l-a avut direcția silvică din Oravița, prin mandatarul ei, d-nul priminspector *Iosif Brebenaru*.

Tînărul *Mihaî Munteanu* din Ciclova-montană a fost promovat doctor în medicină la Universitatea din Cluj. Felicitări!

Chorul român din Oravița-română, de sub conducerea abilului dirigent înv. *Carol Lazăr*, a excelat a doua zi de Crăciun, mai ales în „Noaptea frumoasă“. Reputația demult stabilită a acestui chor vechiu ne absolvă de a-i mai aduce laude.

D-nul *Mavrodî*, directorul teatrelor din București, a fost validat, în ședința parlamentului din 3 Ianuar, deputat al cercului electoral Oravița.

„Tinerimea intelectuală“ din *Cacova* a dat o petrecere reușită cu teatru a doua zi de Crăciun, în sala otelului „Lerca“, avînd frumos rezultat, și moral și material.

Simbătă, la Ajun, a fost înmormîntat, cu mare asistență, ospătarul dela „Columb“ *Carol Maxand*, încetînd din viață, după o boală scurtă, în etate de 43 de ani.

Ca prim rezultat al împăcării celor două choruri din *Ticvanul-mare*, a avut loc la Crăciun o frumoasă producție, dată de amîndouă chorurile împreună, în sala proprie a casei corului „Armonia“. Șacum încă un pas până la contopirea lor într'un singur chor puternic!

La Cluj a început să apară, săptămînal, frumoasa „Gazeta Voluntarilor“ sub direcția publicistului *Dr. Petre Nemoianu*, fost prefect al județului Caraș-Severin. Îi dorim izbîndă.

La *Gataia* s'a dat o frumoasă producție, cu concert și teatru, a elevilor școlii primare de sub conducerea învățătorului *Nicolae Călniceanu*. Ne bucurăm a vedea o candelă aprinsă și în acele părți.

La *Nadlac*, lingă Arad, proprietarul *Petre Plocon* a împușcat cu două focuri de armă, pe învățătorul *Ion Ionașcu*, care, reîntors decurînd dela școala de ofițeri, ceruse în căsătorie pe fiica sa.

Vasile Bolnavu din Ploiești a dăruit 12 milioane Lei pentru clădirea unui cămin studentesc la București.

În noul proiect de lege al recrutărilor s'a redus serviciul militar (afară de marină) la 2 ani.

Elevi din Secăș ai liceului „General Drăgălina“ din Oravița au dat la Crăciun, în beneficiul liceului, o producție declamatorică-teatrală, sub conducerea profesorului lor *I. Ruzmir*. Rezultatul, atît moral cît și material, a fost satisfăcător.

„Standard Oil“ din New-York a dat ăstan acționarilor un dividend de 400 procente.

Diurna parlamentarilor a fost urcată la 200 Lei de fiecare ședință, plus 3000 Lei plată lunară.

O bandă de 80 indivizi de peste hotare a năvălit în satul Cara-Orman din Cadrilater, omorînd și devastînd pe bieți săteni.

Un nou talent extraordinar s'a ivit în lumea muzicală. Vasă *Prihoda*, un tînăr violonist, ceh, de 21 ani, zic oamenii cu cădere că ar fi pe cale să ajungă pe *Kubelik*, *Paganini*.

Ziarele din capitală vestesc cu îngrijorare că la granițele dinspre Ungaria și Jugoslavia se face o întinsă propagandă împotriva României și Jugoslaviei. Guvernul a luat măsuri.

Poșta Redațiunii.

Raportul „petrecerii“ din Broșteni nu-l putem publica.

N. V. S. În numărul viitor.

Onoraților mei mușterii:

Gratulări sincere de Anul-nou!

Eugen Hamburger, comersant.

Mușterii și cunoscuților:

Multe felicitări de Anul-nou!

Ioan Weiperth, tîmplar.

Mușterii, prietenilor și cunoscuților:

Prosit Anul-nou!

Ferăria Heinrich Harter.

Concetățenilor mei Români:

Sincere felicitări de Anul-nou!

Familia Alexandru Bozsits.

Stimaților mei mușterii și cunoscuți:

An nou fericit!

Ernest Dvorsak, tinicher.

Mușterii și prietenilor:

Prosit 1923!

Maxim Rado, comersant.

Mușterii și cunoscuților:

Gratulări sincere de Anul-nou!

Ferăria Cornel Nedici.

Tuturor Românilor:

Anul-nou cu bine!

Gheorghe Stoiacovici, com. de beuturi.

Onoraților mei mușterii:

An nou fericit!

Iosif Pischl, măcelar.

Mult stimaților mei mușterii:

Felicitări de Anul-nou!

Iosif Kalafus, negustor.

Stimaților mei mușterii și prietenii:

Prosit Anul-nou!

Ferăria Victor Grau.

Mușterii și cunoscuților:

Multe felicitări de Anul-nou!

Ioan Heckl, văpsitor.

Mușterii și cunoșcuților:
Sincere felicitări de Anul-nou!
Ernest Desits, tipografia „Progresul“.

Mult stimaților noștri mușterii și prietenii:
Anul nou cu bine!
Mag. de mărfuri textile **Frați Gussetti**.

Mult stimaților mei mușterii și prietenii;
Multe felicitări de Anul-nou!
Ioan Dienst, electrotehnic.

Stimaților mei mușterii
Gratuliări sincere de Anul-nou!
Ignatie Feldmann, comerciant.

Mușterii și cunoșcuților:
Felicitări de Anul-nou!
Prăvălia de modă **Iosif Schaffer**.

Mușterii și cunoșcuților noștri:
An nou fericit!
Frați Călin, călțunari.

Cunoșcuților și prietenilor:
Prosit 1923!
„Victoria“ soc. an.

Onoraților mei mușterii:
Anul-nou cu bine!
Sticlăria **Iuliu Serb**.

Mușterii și prietenilor mei:
Gratuliări sincere de Anul-nou!
Prăvălia de modă **Raimund Supp**.

Mult stimaților mei mușterii:
Prosit Anul-nou!
Mihai Titius, frizer.

Stimaților mei oaspeții
Anul-nou cu bine!
Iosif Lunczer, otelier.

Stimaților mei mușterii și prietenii:
An nou fericit!
Max de Knoblauch, farmacist.

Mult stimaților mei mușterii:
Sincere felicitări de Anul-nou!
Parfumeria **A. Oswald**.

Mușterii și cunoșcuților:
Prosit Anul-nou!
I. Illeg, depozit de ghetă.

Onoraților mei mușterii:
Felicitări de Anul-nou!
Magazina de textile și modă **Jean Felter**.

Mușterii și cunoșcuților:
Gratuliări sincere de Anul-nou!
Christof Korhammer, comerciant.

Mușterii și prietenilor:
Sincere felicitări de Anul-nou!
Pavel Koncz, comerciant.

Stimaților mei mușterii și prietenii:
An nou fericit!
Iosif Winter, croitor.

Mușterii și prietenilor noștri:
Anul-nou cu bine!
A. Franz și Fiul, dep. de haine și croitorie.

Un ucenic
și o fata de tipografie se primesc la
Tipografia „Progresul“.

Editor, proprietar și girant GHEORGHE JIANU.

ADALBERT OSWALD
Prăvălie cu articole de modă și galanterie
în Oravița.

Mare depozit de pălării
pentru domni, ciorapi pentru
dame, articole de tex-
tilărie și parfumerie.

La Firma Gheorghe Bogdan

din Oravița-română
este cel mai mare depozit de sare
pentru întreaga împrejurime.

MAXIM RADO
ORAVIȚA

își recomandă bogat asortatul
magazin de bacanie, culori,
coloniale și mărunțișuri,
engros și endetail.

— Telefon 53 —

Mare depozit în mărfuri
D. M. C.

IOAN DIENST
lăcătuș și electrician în
ORAVIȚA
primește orice lucrări la zidiri și mașini,
instalațiuni electrice și de apeduct
cu prețuri ieftine.

IOAN PURGARIU
măestru căldărar
Centrala: **ORAVIȚA-MONTANĂ**. (Banat)
Filiale: **BOZOVICI** și **LİPOVA** (cu atelier).
Execută **Cazane** de fierț țuică, **Aparate** de destilat liqueruri,
spirt, esenz, etc. **Căldări** pentru coloritori, pentru argăsitori, fason
veritabil. **Cazane** pentru rufe, **Căldări** pentru țărani, precum și
toifelul de articole de aramă pentru bucătărie. Pregătește cazane
garantate fără plumb și cu prețurile cele mai **eftine**.

Magazinul de mărfuri textile „LA MIREASA“
Frați Gussetti, Oravița,
este bogat asortat pentru sezonul de eamnă
:—: și primăvară. :—:

Firma
Alexa Perianu & Rischa
din **ORAVIȚA**
recomandă în atenția binevoitoare a publicului român
atelierul de croitorie modernă,
garantînd serviciu culant și croi ireproșabil, cu prețuri
absolut solide.

Tiparul Tipografiei „PROGRESUL“ s. a. ORAVIȚA.